



vaikai  
yra  
vaikai

Kėdainių rajonas

# Tėvų globos netekusių vaikų patirtys

2023 m., Kėdainiai

## Traumų poveikis vaikui

Vaikai, netekę tėvų globos, dažnai būna patyrę **kompleksines traumas**, dėl kurių jų elgesyje atsikartoja: provokavimas, pykčio protrūkiai, rizikingas ar autodestrukcinis elgesys, smurtas prieš kitus, save ar daiktus, mokyklos nelankymas, pamokų praleidinėjimas ir t. t.

## Kodėl vaikai kartoja tuos pačius elgesio modelius?

- Šiuos modelius vaikai yra gerai įvaldę ir jie padėjo išgyventi praeityje;
- „Patvirtina“ vaiko neigiamus įsitikinimus, nes sukelia tas pačias suaugusiųjų reakcijas, kurias vaikas patyrė praeityje;
- Nuspėjamas pasaulis, net jeigu jis negatyvus, gali atrodyti saugesnis, nei naujas, nepatirtas;
- Padeda vaikui išreikšti frustraciją, nerimą, pyktį;
- Padeda palaikyti emocinį atstumą nuo kitų žmonių.

# Vaikų elgesio problemų ir sutrikimų priežastys

- Genetinės ir gimimo metu atsiradusios sąlygos;
- Prenataliniai veiksniai;
- Nepriežiūra;
- Fizinis, seksualinis, psichologinis smurtas;
- Nelaimingi įvykiai ir traumos;
- Netinkami elgesio įpročiai;
- Gyvenimas vaikų globos institucijoje;
- Patirtos netektys.

## Reikiamos savybės dirbant su traumą patyrusiais vaikais

- Sugebėjimas atlaikyti ir toleruoti sunkius vaiko jausmus;
- Reagavimas į vaiką ramiai, bet tvirtai;
- Pagalba vaikui atpažinti ir įvardyti jausmus;
- „Normalizuoti“ vaiko jausmus.

„Vaikai nėra kilimas, iš kurio praeitis gali būti išsiurbta ar išvalyta, – jie yra žmonės, visada veikiami savo patirties, ir tolesnis jų elgesys visada bus susijęs su ankstesniu gyvenimu“.

J. Bowlby

## Kas gali padėti dirbant su traumas ir netektis patyrusiais vaikais?

- Ryšio su vaiku užmezgimas;
- Vaiko skatinimas užsiimti savanoriška veikla;
- Užduotys bei atsakomybės, kurias vaikas galėtų prisiimti;
- Vaiko palaikymas ir padrąsinimas;
- Susitelkimas ties vaiko talentu, o ne ties tuo, kas jam labai sekasi;
- Vaiko priėmimas (besąlygiškas teigiamas dėmesys) net tais atvejais, kai vaiko elgesys netinkamas;
- Vaiko pastangų palaikymas;
- Pagyrimas už pastangas ir pasiekimus.

**Parengė:** Kėdainių pagalbos šeimai centro Globos centro valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atestuotas asmuo Sandra Babenskienė.

Parengta vadovaujantis globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, įtėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programa GIMK.



Vydūno g. 6, Kėdainiai



El. p. saulute@kedainiai.lt



<https://kedainiupsc.lt>



Vaikai yra vaikai. Kėdainių rajonas